

EKO AKETE.

IWE IROHIN OŠOSE.

VOL: I. No. 5. SATURDAY, AUGUST 12, 1922. THREEPENCE.

Editor:—ADEOYE DENIGA,

Office: 24, Williams Street,

P.O. Box 288

Lagos, Nigeria,

ASAN-SILÉ NI OWO GBIGBA RE.

Eko.	Ilu miran ni Nigeria.	Ilu Okere.
Oḍun kan 12/-	13/-	14/-
Oṣu mefa 6/-	6/6d.	7/-
Oṣu mefa 3/-	3/6d.	4/-

È fi owo ati Letter ranṣe si Editor

GBOHUN-GBOHUN.

È HO B'OLE, OLE!!

Ni ijo 25 oṣu tokoja, okunrin kan ara ilu Kitta, nilu Aganyin ti o nje S. K. Torsoo ikan ninu awọn akowe awọn oyinbo Oloko Elder Dempster & Co. Ltd., nibi, lo si Ile-Owo ti Oke Eḡingbati (B.B.W.A.) o si fi iwe-owe kan (*cheque*) ti awọn oyinbo oloko na ti o ti ji lo gba Eḡbedogun pound (£3,000)!!! Şugbon ole yi "ba onile-nile" nwon si ramu lesi "Şabu" awon olopa.

"LOYA JIGA" NILO S' AJO.

Oḡbeni J. E. Shyngle, ni lo si Ondo laipe pelu Zach Vincent Otunba nipase oro ile kan to wa ni Ikaḡe ti awon Ondo pe ni ti won, şugbon ti Oyinbo D.O. to wa ni Ondo sope ti awon Ikaḡe ni, nipa Idajo re nigbati a mu Ejo na lo siwaju re.

IDAPO ONIGBAGBO OMQ IBILE.

Awon Ijo idapo ti *Africa* bere ajodun ti odun-meta-meta won lati Monday, ose yi.

ENI IWAJU NDI ENI EHIN!!!

* A kesi awon Eka Eḡbe ti idapo gbogbo enia dudn ti Eko (*Lagos Branch, of the National Congress, B.W.A.*) pe ki nwon, gb radi lati yan awon onise titon miran larin won (*a strong plea for immediate re-organisation*) Oju ti ni, nigbati a ri bi awon Eka ti Ebute-Meta ti

Shin Adeigbin

Igbé yi, nlo siwaju ju awa ti a npe ara wa ni iya won lo: enikeni to ba lo si ipade nla kan ti nwon se ni ijo *Tuesday* tokoja eyi ti a soró rẹ ninu iwe-irohin yi, loşe ti ohun, le jẹri si eyi.

OMO-LOSUN, OMO-NIDE.

A gbo pe opele-nge omobirin Ogbeni olola kan ni ile yi, ti jo-hea ati je iyawo ogbeni kan "Onife-nla-ti-nb'ole-leru" ati pe laipe ju, "Nkan yio şenure" ni *Church* !!!

"MACAULAY M'OLUWA M'QBA."

Oruko ti a so Awo ati Ife kan to seşe de, ti a nta kakiri igboro leyi: awa papa ra ninu won, kosi botiri ni: eyi mu wa ranti owe wa kan to sope "Eni a pete pero ka soşo rẹ dile, npele lo npele si"

EWU OYE YI RO TOTO.

A ba awon ore wa Ogbeni A. E. Norman Williams ati Willje George yo fun aşo oye won ti nwon ko wo nile Isin won *Breadfruit* loşe to koja, ekini gege bi Iriju Alufa, Ekeji gege bi Iriju Ijo. Oye na a mo won lori.

EKO AKETE.

EKO, SATURDAY, AUGUST 12, 1922.

KINI AWON IMALE EKO SE ?

Ninu iwe-irohin wa ti ose tokoja, a te ore kan ti "Eleti-ofe ikan ninu awon bokinni to nkoşe sinu iwe-irohin yi ko: ninu iwe yi Eleti-ofe ti ebi pupu ru awon Janma Musulumi nipase ti ore Lemomu: a te iwe na nitoripe a kofe je eniti o nfi oju oşonu (*No prejudiced mind*) wo nkan ni ona kan, lai fun enikeji laye ati so ti enu re.

Laisi-ani-ani a woye pe Eleti-ofe şina de nipa ero re ti o wa ninu iwe to ko na: ti a ba wipe tani ore nwon ma ntete şokan fun rere lati se ohun ribiribi kan, ibase ninu ilu tabi nibomiran? Imale ni: a le ri eyi ni orişiriş ona ti awa papa le jeri si. E je ki a so ikan tabi meji ninu oşoloşo ti a mo.

Nigbati a se Ojo-Ibi Oba (*King's Birthday*) nibi ni ijo eketa oşu *June* tokoja tani a ri to fi *Wire* ajoyo ranşe si Oba *King* nilu Oyinbo? Imale ni: ninu awa onişokoto gboro (*Creoles*) wo lo ni lakaye eyi? kosi. Şwe, nigbati,owo kan ndamu ikan ninu awon saraki ilu yi, kiriyo toje ogbogi ninu iwe. ti oşi nse gudugudu-meje fun rere ile yi, tani o dide lati se iranloşo fun eni-bayi nigbati awon "alailanu omo-ode" kan nşe ile di re loşo awon to ni owo dişe lati san fun? a tun bere, tani a kepe lati bo onife-ilu yi ni asiri na, ti nwon si bo bi idan nipa dida owo na ni pipe larin ara won? Imale ni, nigbati oran Eleko ti be silẹ lati bi odun keji wa, titi di oni, tani kosun toşan-toru lati ma se ajo pe ki ore na le pari si rere? Imale ni: bi a ba ma "ro bi enu bi enu ato aşo-hihun:" nitoriti ore wa Eleti-Ofe ko omo nkan wonyi lo mu wa so dişe ninu re: biotiwokori, eđa ni eđa nje: a ko sope awon Imale ko ni alebu ti won, tabi pe nwon "yege" ninu gbogbo iwa-hihu; eyi tun mu wa se ibere pe ta lope? bikose Olodumare. Nipati ore Lemomu ti Eleti-ofe so, a fe se ni iranti pe awon Imale lo "MU IKOKO LO SI IGBO, KI O TO DI IMOLE" ti a ba pa enu po fi enikan sipo kan, ise oluware ni lati mo pe ni pa agbara on ko ni on fi de ibe, irufe eni be si ni lati mo pe ise on ni lati ma juroto pelu awon to gbe e sipo, bi otilejepe o ni anfani ati pase bi olori, ti irufe aşe bo ba "to suna ti ki ba nşe aşe oni Kumo:" a tanma pe irufe nkan bayi ni kosi lo mu ede-ko-yede wa larin awon Janma Musulumi ati Lemomu: şugbon a dupe pe ore na se nyori didişe: adura wa nipe ki Irepo ati Işokan ti o nşe agbara orile-ede le wa larin wa fun Gbigbega ati Iloşiwaju Ilu wa labẹ Idabobo Geşi.

KOSOKO (COPYRIGHT)

AJIBI, OKUN OYE.

LATI OWO HERBERT MACAULAY, C.E.

Ashilokun, Oba Eko ni odun keji-leslogoje to koja, (1780) on ni Baba to bi Opolu ati Kosoko.

Nigbati Adele joba lehin ti Ashilokun ti ku, Opolu egbon Kosoko obirin, di olowo, o si n'owo pupo, ola re ga pupo to be ge, ti gbogbo awon agbagba bere si jowu re; titi Eletu Odibo to wa nigbana so fun oba ilu pe "Aje ni obirin yi je ki a gbe lo si Ibeje lo pa a."

Oba Ilu ko patapata, sugbon nwon mu Opolu, egbon Kosoko Foru ijo kan, nwon gbe sinu oko, nwon wa a lo si Idoluwo lona Ibeje, nwon fi pamọ sinu igbo aginju kan, nwon pada wa si Eko, nwon si so fun gbogbo enia pe, awon ti ju u sinu omi o sa o si ti ku. Nigbati ilu gbo yi, gbogbo awon omọ Ashilokun dide ko ku kan, nwon binu pupo Kosoko asaju nwon toje aburo Opolu ni olori gbogbo nwon to ni afi bi nwon ba ja.

Nigbana ni nwon ja Ija-gboro ni Eko yi ti nwon pe ni "Ija-Opolu" ni odun mokan-diladun tokoja (1st December 1833)

Kosoko wa to Adele Oba Eko, lo pe, on fe emi Eletu-Odibo, on fe ki nwon pa a, sugbon Adele ko jale lati pa akarigbere onifilafunfun Kosoko binu, o si da Ija-gboro silẹ. (June 9, 1834) "Ija Ewe Koko" ni oṣu kefa o le ijo meṣan lehin Ija Opolu. Awon Ologun Adele segun Kosoko, nwon si bori awon ologun re, sugbon nwon ko mu u, nitori o sa lo si Gerefe (Whydah) lona Ajase.

Lehin ti Adele ku, Oluwole lo joba ni Eko yi (1834) fun odun meje ki ara to san pa a ni ijo kan (1844.) Nigbati Oluwole ku, Akitoye bo si ori oye, ni Iga Idunganran.

Ko pe ti Akitoye joye, to so pe on fe ranse lomu Kosoko pada wa si Eko, nitori aburo on ni. Nigbati Eletu-Odibo gbo yi, o to Oba Akitoye lo, o so fun pe on ko fe ki Kosoko pada wa le, sugbon Akitoye fon-mu. Eletu-Odibo wa binu patapata, o pale mo, o fi Eko sile, o lo si Agbadayigi (Badagry.)

Akitoye ranse si Kosoko ni Gerefe pe ko pada wa le. Oko-onigbokun nla ti Oyinbo npe ni *sailing vessel*, ni nwon fi mu Kosoko wa si Eko lona Okun nigbana. Akitoye lo se gbogbo inawo oko *sailing vessel* na to, nwon fi mu Kosoko pada wa si Eko.

Lehin ti Kosoko ti de Eko, Akitoye wa ranse si Agbadayigi si Eletu Odibo pe ko si Eko pada ni ipo re; nigbati iranse poju, Eletu-Odibo pada si Eko.

Ki lo wa le fun, Kosoko dide o ni afi bi Oba ba je ki won pa Eletu-Odibo nitori egbon ohun ti nwon gbe loru sinu oko lo si Idoluwo lo pa.

Akitoye ko je ki nwon pa Eletu, Kosoko ti kori Opolu egbon re mo taku pe bi ko se pe nwon pa Eletu-Odibo nwon fa oro yi larin ara nwon, t'egbon-t' aburo, titi o di ija Akitoye ko lati je ki nwon pa Oloye Onifila fufun; Kosoko fe gba esan egbon re obirin ti nwon gbe lo nitori o di olowo, olola, alagbara ni ilu. Ija na le tobe ge titi o fi di Ija-Igboro-Ilu; awon ologun Kosoko di Akitoye mo inu Iga Idunganran; ija-igboro yi ni nwon npe "Ija Omiro." nitori nigbati ija le pupo enikan ko le jade ni Iga lopo omi mimu fun Oba Akitoye nwon bu omi oṣa fun, sugbon omiro lo wa lona Iga nigbana, ko se mu, June 8, 1845.

Nigbati ija le tan, nwon mu Eletu-Odibo, nwon pa a nipa ase Kosoko sugbon Akitoye jado kuro ninu Iga Idunganran, o lo si Abeokuta, o wa gba ibe lo si Agbadayigi; (Badagry) June 18 1848, odun kerin-lesladun to koja nisinsini.

Kosoko bo si ori oye bi Oba Eko.

[*Koi ti pari*]

GOVERNMENT HOUSE NEWS.

IROHIN ILE OBA.

Ni ojo keṣindinlogbon oṣu to koja (July 26th Friday) oṣola Akowe oro Ilu jeun ni Ile Oba.

Ni ojo kokandinlogbon oṣu to koja (29th July Saturday) Ogbeni Martin-dale ati Aya re de si Ilu Oba, Gominia ati Aya re gba won bi alejo. Ni oṣan awon Egbe Afun fere-Philharmonic Band fun fere won niwaju Gominia ati Aya re ni ogba Ile Oba. Dokita Oṣasa wa nibe ati Aya re eniti o nse Akowe Egbe Afun fere wa nibe pelu, ati awon obirin mican ti a pe ki nwon wa lati gbo fere ti wọn ma fun nibe. Nigbati wọn fun fere won tan, Gominia ati Aya re ki olori awon afun fere nitoripe nwon fun fere won dada.

Nigbati oṣu to koja di ogbon (Sunday 30th July) Gominia ati Aya re ati Atokun-Oba lo se isin ni Ile Isin Catholic. Oṣola Akowe oro Ilu jeun ni Ile Oba. Oṣola Akowe Ilu agba jeun ni Ile Oba.

PREACHERS FOR TOMORROW.
AWON ONIWASU OLA.

WESLEYAN.

Time—	Time—	Preacher.
10.30 a.m.	Tinubu	Ven Archdeacon T. A. J. Ogumbiyi
7. p.m.		Rev. A. N. Cole
10.30 a.m.—	Olowogbowo	H. W. Stacey
7. p.m.		Evan E. Williams
10.30 a.m.—	Ereko	E. K. Ajai-Ajagbe
7. p.m.		Mr. C. W. Shaw
10.30 a.m.—	Oṣun-Eko	H. Shaw
7. p.m.		Rev. D. Mojola

AFRICAN COMMUNION.

ANNIVERSARY CELEBRATIONS.

9. a.m.—	Jehovah Shalom	Rev. E. A. Akinola
4. p.m.		" S. T. Wilson
9. a.m.—	Bethel	" M. B. Newton
7. p.m.		" A. A. Puddicombe
9. a.m.—	Araromi (Baptist)	" H. Atundolu
4. p.m.		" J. A. Wright
9. a.m.—	Zion	" I. O. Oyekanle
7. p.m.		" J. F. Ogunko
10.30 a.m.—	African Methodist	do do
4. p.m.		" O. Adefolu

EBUTE META.

9. a.m.—	Salem	Rev. A. A. Puddicombe
7. p.m.		" M. B. Newton
9. a.m.—	Bethlehem	" O. Adefolu
7. p.m.		" N. J. D. Somuji
9. a.m.—	Christ Church (U.N.A.)	Rev. E. D. Foster
7. pm		Rev. Apostle A. O. Ijaoye

BROTHERHOOD CHURCH.

7.30 a.m.—	Ilupeṣi	A. Ggbogboade, Esq.
7. p.m.		Pastor. Adedeji Isola

KO TO FUN ONIGBAGBO LATI MA JE ERAN ILEYA.

Mo ka ni Iwe-Irohin yi ni Oṣe tokoja ti Mr. Thomas bere pe, kini se ti Onigbagbo ko gboṣo je eran Ileya. Esi eyi ko wa ka ronu lo titi, ohun ti ani lati bere ni pe, kini se ti Imale ma nra eran ni Ileya, mo fi ogbon bere lowo Alufa Imale ti o mo kewu jinle, sugbon esi won yato diṣe diṣe, eyi ti mo ri dimu ti o si je pataki ninu esi won ni pe, won nṣele ti Anṣi Ibrahim (Abraham) gbogbo onigbagbo ni o mo itan Abraham ni Testamenti lailai. A ri ninu Testamenti lailai pe, Olorun fe ore ebo sisun fun ori lori peṣe Nigbati Olorun so fun Abraham pe, ki omo re Isaac lati fi se Irabo fun ori. Sugbon bi o ti je pe Olorun ko fe eje enia, o fi agbo kan dipo omo na. Ale wipe nje, to ba je be ni, o to fun onigbagbo lati je eran Ileya. Sugbon biko Imale ko gba Jesu Kristi gbo pe omo Olorun ni, o jiya, o ku fun eṣe ati irapada wa. Sugbon eyi ni onigbagbo dimu pe o fi ara re ru ebo aitori eṣe wa, ti o fi opin si itajesile fun eṣe wa. Nje iwo Onigbagbo, ti o nje onje ale Oluwa (Sacrament) ti Alufa si nka si eti igbo re, nigbati o ba fi Borodi (Bread) le o lowo pe eyi ni eran ara Jesu Kristi ati Oti (Wine) pe eyi ni eje re ti o ta sile fun o, ni oke Kaitari fun imukuro eṣe. Mo bi o Onigbagbo, ewo ni o tun nje ninu eran Ileya, ewo ni adalu dapo? Aigba Jesu Kristi gbo pe o ku o ta eje re sile fun wa lori igi agbelebu, lo mu eran pupa wa ni Ileya fun Imale. Aimo, ojukoṣoro tabi Ari-ijeja lo mu Onigbagbo nje eran Ileya ko to fun Onigbagbo lati je eran Ileya.

AJENIFUJA.

"TULUTULU EỊYẸ ELENPE." LATI QWỌ OGUNJIMI.

Ni ojo kan, Alukoso Oba Elenpe so fun u pe okan nins awon obirin ri wu on, o ba le fun on. ki Oba pa on lehin ojo meje-Oba si gba fun be. Oba se 'on ti okan ninu awon aya re mo ile kekere kan, ti ko n'aju ahi iho kekere kan lara ogiri, nibiti nwon ngba na owo onje si won. Alukoso yi pelu obirin na ni obo kan l'owo, eyiti awon fi ngbe iho saba ogiri titi o fi gba won, nigbati ile yio fi mo l'ajo keji, nwon salo. Bi nwon ti nlo, nwon de eti odo kan, nwon ko si ri oko lati fi sode s'odi keji; sugbon loko odo na ni omo oba ilu keji wa, to wa we l'odo na; o ri won, o si pe iranse re ki o lo tu won goko; iranse na si mu won sodo oba, omo oba yi obirin wi fun baba re pe, "baba, eniti ngo fe niyi." Beli omo oba fi omo re fun Alukoso; beli gbogbo awon si mu ona pon, nwon nlo titi, nwon de ibi igbo kan, nwon ri obirin opo kan, nwon bere ona l'owo re; obirin na be Alukoso ki o ba on fa ori opo on, Alukoso yi mu abe, o fa ori na fun u. Obirin na wi fun Alukoso pe, "bi o ba ti wo ilu l'ohun ni, o ri ogiri, kan ti a fi eni bo, nigbati o ba wole, o ri ekan meji lara ogiri, ikan irin, ikeji ide, lara ti irin ni ki o fi ayo re ko si, ko si wa bo sode ki o ma wure nibi oriri na." Ibi o ti bere si se be ariwo awon ara ilu na ta pe eniti yio j'oba de. Beni nwon mu u awon si fi j'oba lori ste. Nigbati odun dun, gbogbo ilu lo kan papa, awon ri eiyẹ daradara kan mu, eyiti nwon wa irjosin fun u bi Oba. Awon obirin meteta woyani ni omo kokau fun u; olukuluku nwon nawipe. "Eiyẹ yi ti omo mi ni," oba a si dahun pe, "beni." Nigbati o se Oba wa ronu titi pe, eiyẹ yi yio ma da ukan silẹ, bi on ba fi fun omo ekini, awon meji yoku yio wipe, bilogbe nitori ti won, on ko le de ori oye; nitorina. Oba pe eiyẹ na ni ora ijo kan ki ile to mo; o gbe oku re silẹ; nigbati ile mo, bi eyi ba de a ni, "a eiyẹ omo on ku," oba a si dahun pe, "a o ma se o!" Bayi l'oba be l'owo eiyẹ ti iba da ija nla silẹ ni ile re; oba ni "eiyẹ yi ko tu ilu ti," nitorina si a se npowe pe, "tulutulu eiyẹ elenpe."

IPO AWON QMODE.

Eko,

12th August, 1922.

Letter No. 3.

Kayin Qre mi kekere,

Mo ni ireti pe gbogbo nym li o nka iwe eyiti a ti bere si iko lati ojo melo yi wa, bi a ba ri ninu nym ti koi ri bere si ika a, mo gba won ni iyanju pe o dara lati ma ka

nitori mo nfe ki o ma ri oko ati ogbon ko lati inu re. Eyi ni o di iwe keta timo ti ko si nym, ohun ti mo si fe lati gba nym ni iyanju ninu re ni "Wawa si ile Eko lojojumo" eyiti awon Oyinbo npe ni "Regularity." Mo ro pe oyo yi ko tobi pupo loju nym, sugbon ohun ti enia ko gbo ri ekan ni o ngbo o.

Ki omode ma wa si ile-oko lojojumo je ohun ti o dara pupo, o si ni opolopo anfani.

Ekini ni pe, ko si ohunkohun ti o ma se ni ile-Eko ti ko ni mo. Ko sese di igbati awon egbe re ba so fun u ki o to mo ohun ti o se nibe.

Ekeji ni pe, enikeji ti ko ba wa si ile-oko lojojumo yio ma padanu opolopo oko, gbogbo oko titun ti Oluko ba ko won, ko ni mo won; Ise-Ile (Home Work) ti Oluko ma bere lowo awon egbe re ni ojo keji ko ni mo o, ahi bi o mba lo bere lowo awon ti o ma nwa dede.

Eketa ni pe, omo ti o ba nwa dede ti o ba si galai ma wa lojo kan Oluko re a si tete mo, a si ranse lo wo nitori, ki ise asa re lati ma pedin ni ile-oko.

Ekerin ni pe, bi o ti wu ki omo kan je ope to, bi o ba nwa lojojumo eyi yio ran a lowo lati mo die bi ko ba le mo pupo.

Ekarun ni pe, awon Oluko miran ma nfun awon omo ti o ba wa lojojumo ni ebon iwe tabi owo, eyi si je ohun ayo fun awon ti o ba gba ebon bayi, ati igiri fun awon ti ko nwa lojojumo ki nwon ba le mura lati ma wa dede.

Ekefa ni pe, omo ti o ba nfi nkora lati igba-ewe re lo lati ma lo si ile-Eko lojojumo, bi o ba dagba ko ni je ohun inira fun u lati ma lo si ibi ise re lojojumo.

Qle ati iroju ni o ma nmu awon omode omiran lati ma lo si ile-oko sege-sege. iwa yi a si ba won dagba bi nwon ba di eni ara won tan. Nwon ko ni le pagiri se ohunkohun, ati ma lo si ibi ise won lojojumo a di inira fun won bi eni pe Olokun ko da won si aye lati sese ki nwon to jeun, nigbati

o ba pe titi a di iwọ ti o nwo won lorun, ati ati isise fun ara nwon di wahala fun won, o di ki nwon ma ya owo lowo awon ore won "nigbati osan nse, kiai oru nwo? Irufẹ awon be ni o ma ngba aye lowo oga won ni ibi-ise bi nkan kekere kan ba de si won nigbagbogbo, nwon a si gbagbe pe bi won ti nse aiwa ni oga won nka a si nwon lorun. Nigbati o ba pe titi, oga won a si da won duro lenu ise nitori aiwa si dede.

Punctuality ati *Regularity* je omọ iya kanna, ti enia ko ba ni mejeji koi kogo ja. Nitori na e fi mejeji kora lati isisiyi lo, bi e ba dagba tan yio se nyin ni anfan pupo.

Kinto pari ore mi ti ese yi, mo fe ki e ma ranti ore mejeji yi nibikibi ti e ba nlo, e ma fi ore na s'okau, e je ki o ma ba nyin lo si ibi gbagbo ni igbagbogbo. Mo le mu da nyin loju pe bi e ba nse won, e o je omọ rere, e o si di enia rere lehin oia. E ma gbagbe. E o tun ri owo mi laipe, nitori mo le gbẹ nyin ni iyanju losose bi Olorun ba je. E mura si ise nyin. E ko lati ma fi ara da iya. E si mu suru ise nyin.

Emi ni ti nyin nitoto.

ELETI-OFE.

IWE SI EDITOR

LATI QWO EMI-LEVI.

Si Oniwe Irohin "Eko Akete,"

1. Jowo ma gai fon mi ni aye diẹ ninu iwe irohin re "Eko Akete" lati fi awon ore diẹ woyi se asaro fun awon elegbemi ilewa.

2. Ero ati ko iwe yi ti wa ni okan mi ni opolopo odun sehin, sugbon nigbati mo ranti pe diẹ ninu wa lo ma ri anfan ati ri ri ero, tabi iredi ohun to nmu ni lati ko iru iwe bayi, are asi tun wu okan mi; nitorina ni inu mi se dun lopolopo nigbati moka iwe ikede ni popo ita pe, iru iwe irohin ni ede Yoruba yio bere si jade losose. Ki Olorun ko se iri ibukun re lopolopo si ori Iwe Irohin na, ko si fun Akowe Iwe Irohin na ni alafia ati okun lati mase ise ribi ribi yi fun rere ilewa.

3. Mo se akiyesi opolopo ohun ti oje alebu ninu iwa wa ati asa alaga ti angba lati mako ni ilewa, papa ni ilu Eko yi, ati ni awon ilu agbegbe

re. Mo si mo dajudaju pe ko si ohunkohun to muwa ju "Aimo" tabi (*Ignorance* ni ede awon Igesi) eyiti awon baba wa ma npa lowe pe. "Ofa mona on da pade pade."

ESIN AKOSIN NI ISESE DA AIYE.

4. Ni isedade aye, a ka ninu awon iwe itan pe Esia kan na ni gbagbo orile aye nsin, eyiti won npe ni "Wisdom Religion" ni ede Oyinbo ti a le tumo re ni ede ilewa bayi "Esin Ogbon" tabi (Imo) eyiti okunrin ni ojogbon ninu eko ti anpe oruko re ni "Phytagoras" itumo bayi ni ede Oyinbo, "The Genesis of the knowledge of the things that are,"—eyiti itumo re je bayi ni ede wa "Imo ohun timba," won si mu ara won ni omọ iya ati baba kanna, nitoripe orisan kanna sa ni gbagbo aye ti dide. Eyi ni Olorun kan so so ti nso Emi Aiyeraiye. Esin yi si wa ni orile aye titi ki isin Igbagbo to de aye (*Christian Religion*.) Esin Imo ohun ti mbe yi ti wa ni orile-edede awon kap ti anpe ni Atlantis, ati, ti eyin na, ni Asia Esin yi tanka gbagbo aye ti a mo pe o wa ni igba atijo: Isekubo tabi ami esin yi mbe ni Temples, (Ile isin lara awon opo ati oyon okuta ti awon ara ile Babylon, Egypt, China, India, Persia, ati Mesopotamia titi di oni olom, to be ti enikeni si le ri awon nkan woyi fun arawon. Ni ibere isin yi awon olukoni igbana je awon omọ Olorun ti aka ninu Genesis, lehin na awon Sagos ti India, awon Magians ti ilu Babylon ati Persia, awon Wolf ti Israel, awon olori olukoni Egypt (Hierophants), ati awon arihin ri ohun ojogbon ninu eko ti Greece ati olukoni Jesu ti anpe Christi ati awon ti a fi mo awo ijanle ti o wa ninu esin na, ninu awon omọ eyin re ni ibere isin igbagbo. Gbagbo awon ti ati ndaruko woyi wa ogbon ati Imo yi nipa bifa Olorun won mule, ati nipa Iyoba lori eran ara won (*Flesh*). Sugbon nigbati aye bere si lo siwaju, ero awon enia bere si ipin yele-yele, ti olukuluku fi mu ona tiwon fe lati ma fi sin Olorun fun arawon. Bi ere enia ba se ti ga to, bẹna si ni, Olorun re nto ni oju re. Ninu gbagbo awon olukoni ti a ka ninu iweyi, akori okan ti o ko ni pe bi Iya, Baba, Omọ, Oko, tabi Aya bako ki a ma wo aṣo dudu kasi ma kita, tabi Ije. Bẹni Koran tabi Bibeli kokọ ni, ni nkan woyi.

5. Emi yio gbetanwo lati tumo ni ede aṣo dudu ti a nwo bi oku bako fun wa ati iredi ohun ti omu ki awon Keferi ma kita ati Ije oku won, ati onirunru awon asa miran ti agba pelu ti kipe ti wa, ti ko si bawa mu rara ni ilewa.

6. Gbagbo wa, gege bi onigbagbo lati mo pe. Mimo ni Olorun—Emi Aiyeraiye si ni—Ko si nse Olorun okunkun—ati pe awon enia ati ohun abeni gbagbo ti Olorun da si ode aye

omo Olorun ni won nse—Nitori ni gbat emi ba lo kuro ni ara, nigbana ni anso pe enia ku. Bi obaje ireti ara ni pe bi emi ba kuro ni ara—on pada to Olorun lo—ati ara eyi tinse ti erupe adi ije fun Erupe—bawo, lo ha se to fun wa, lati ma fi aso dudu se ofo oku—nigbati ojeye agbagbo pe aso fun fun loto lati ma fi ein oku ti a si nse be gege. Igbu eyi, ki esin ro wo, fun arayin.

ISOFO OKU NI ASA ILE WA.

7. Aso arogbele tabi ewu awogbele ti oku bako ba ni ara emi, on na si afa ama nse ofo oku na—iba se okunrin tabi obirin, a ko gbodo we, beni alko gbodo fari tabi di irun wa—titi kan, ekan na owo ati ese wa, a ko gbodo re won—tobe aso no apon fun eri—Ni iru ipo eri ati ibanuje bayi, lao wa titi oju meta fun okunrin ati oju marun fun obirin, ti ao fi bo aso ofo na. Ale so pe iru ebu ti afa nbu ara emi bi, ede koyede di bawo larin wa pe—"Abori kokan bi ori olofo" je eri si ohun ti aso yi—iru ebu bayi sa si wa larin wa ti afa nbu ara wa ti ti di, oni oloni.

IBO SO OFO OKU—NI ASA ILE WA.

8. Ni gbati ojo ti ao bo aso ofo na bato, niyo ra, ni ao fari tabi, di irun wa, ao re ekan na, wa pelu, ao we ara wa patapata—ao se onje loppolo, ni gbana ni ao ko gbo gbo aso ti ati nlo, lati fi se ofo na lo si iwa ja Orija wa, Oloye Orija, eyi ti anpe ni "Oni mo gba" yio sin gba awon aso ne lowo wa—asin sure fun olukuluku wa ti ati nse ofo oku na. Ni gbana ni ao bere si aso ti ao sin mayo. Leshin eyi lato pari isinku ati isofa ati iboso ofo oku wa na to ku, larin wa, patapata—ti ani igbagbo pe oku na lo kuro larin wa, bayi ni asa ile wa nipa isofa oku, ati iboso ofo oku. Ki se nipa wiwo aso dudu ka "kiri, ki emi keni hale mo pe anse ofo oku wa to ku, eyi ti oje ede agaba gebe julo. Nitorina, ema je ka tan ara wa je—Bi ao se asa ile wa eje ki fowo ma. Bi ao je Asa ka je Asa bi ao se Awodi kase Awodi.

(*Ka ti pari.*)

IWE EBETI ILE DOSUNMU

A ti se ikede iwe yi ni ose keji ohun wipe yio pari fun fifi owo si, iwe na pari o ku fun olukuluku to ba ni ife Esugbaya Eleko wa lokan ko fi owo si; Ibi ti a gbe ma fi owo si ni iwonyi.

Lawyer Shyngle, Wilson, A. Alakija ati Thompson Onisegun Ojo Cole ati awon Ogbeni wa won yi, Cardoso, Loureano,

D. A. ati J. A. Bright, Biosogun, Jackson ni Qdan E. T. Scott, A. Deniga, Henry Ajibode, Adamu Animasawun, Alesinloye, Williams, Ferdinand Leigh, Rufino, J. K. Dawodu, Dan Pratt, Sulu Shitta, M. Oyin Paul Samuel, Paul Perrigun, D. Gladstone Ogun, Farawe Davies Enu Qna Empire Hall, Duro Thomas, Labinjo ni ita Faji Charlie Blair, J. E. Macauley, Oresanya Asilokun, E. M. Awobiyi, Masu Onibudo, Masu Disu, E. A. Davies, A. N. Euba ati awon opolopo ti won se iranlowo ati ba wa gbe kakiri—

Enikeni to ba fe lati se iranlowo nipa gbigbe iwe na kakiri lati fi Owo si le wa gba ni owo Ogbeni Shyngle ati Jackson ni bi ti a nge nlo iwe iroyin Iodan ati ni ti Adamu Animasawun ni ile iwe iroyin re.

Enikeni to ba ti fi owo si iwe yi lekan ko ma tun fi owo si lowo elomiran ni ekeji.

Iwe yi si sila lati fi owo si lati ijo kefa oju yi titi lo di ijo kankandilogun re.

"Ki Oluwa ko gba ebe wa" *Amin.*

TANI LAWAO NI BABA.

Inu mi dan pupo nigbati mo ri iwe irohin Eko Akete ti a te jade lati owo Ogbeni Adeoye Deniga ni ede Yoruba. Gege bi mo ti je okan ninu awon ti ma gbidanwo lati ma ko iwe sinu iwe irohin ni ni ede Gesi mo ti nse akoyesi pe aintejorun wa fun awon enis wa ti ko mo ede Gesi lati ma ka, sugbon nisisiyi mo ro pe Eko Akete iwe irohin titun yi yio je iroran, fun won lati ka ati lati se so ohunkohun ti o ba wa ninu won. Nipa eyi mo fi orin mejji yi ki "Gomina" Clifford Oba alase Ekeji Orija—

OHUN ORIN DANMOLU

Ki "Gomina ko" dakun
 Ko fi dariji soro omo Kutere
 Bi ko basi gbagbe oro ere kan ko si rara mo
 Baba niran emi to se ni
 Gbogbo ilu be e po pe ko ye
 Ba m'otan l'omo n'iya, Ka tun m'osi S'omo loge
 Jo ko ye dakun (oro aye)
 Ko ma wo 'wa to da'ja sila yen
 Iye ko pari jo ma je "Ga Olu wa.

OHUN ORIN BEGBATI

Ko je ko pari "Igomina"
 Iwo lalase wa
 Oloja Clifford jo zanti Esugbaya
 Emi Oloja aye se adun ju 'yo lo.

MAKANUL

ADVERTISEMENT RATES.
IN EKO AKETE.

	£	s	d.
Ten lines and under ...	2	6	weekly
Every additional line ...	0	6	do.
In Memoriam ...	4	0	do.
Birth ...	4	0	do.
Thanks for sympathy, etc.,	5	0	do.
Quarter page ...	5	0	do.
Half a page ...	7	6	do.
Whole page ...	15	0	do.

OWO IPOLOWO OJA.

ATI IKEDA NKAN MIRAN NINU
IWE-IROHIN EKO-AKETE.

Fun ila mewa tabi didinku	ninu rẹ.	2	6	oṣoṣẹ
„ ila titun kọkan			6	do.
„ Iranti Ẹni ...	...	4	0	do.
„ Ibimọ ...	...	4	0	do.
„ Idupe ...	...	5	0	do.
„ Idamerin page kan ...	...	5	0	do.
„ Idaji do. do. ...	...	7	6	do.
„ Gbogbo do. do. ...	...	15	0	do.

All advertisement fees payable to the
Editor direct.

Ka fi gbogbo owo wonyin sọwọ si Editor tara.

Advertisements.

IPOLOWO OJA.

IJO GBOGBO ENIA DUDU.
TI IWO ORUN AFRICA LAPE GESI.

A nṣe Ipade ti Ẹka Egbe yi f' Eko ni
ijo ẹkerin oṣoṣẹ Alaruba, (*Wednesday*)
ni Ilupesi Ẹnu Owa ni agogo marun-abo
ni irolẹ.

Gbogbo Enia lape sibe.

“OŞEWQNI!” (FAIR WARNING)

Ogbeni A. W. Olakola Onigbanjo to gba Aṣẹ
lọdọ Ijoba Nigeria, nta orisirisi oja ni Gbanjo,
nile Gbanjo rẹ ni 2, Isalegangan Street, l'Eko.

O si nta sise ati ile pelu.

Awon oja oja-ita ni iwonyi. Monday, an
Thursday, lagogo meta oṣan. Saturday, lagogo
mesan aro, lṣoṣe. O nteke san owo oja fun enia.
Mu oja rẹ lo si be.

Banuso ma b'enia so!

A nta Iwe Oyintomọ yi ni C. M. S.
Bookshop nibi, kebo merin pere ni
okokan (4d.)

Ile Ita Egbogi ti Macaulay.

(*Macaulay's Household Dispensary.*)

A nta orisirisi ogun ilera ni Ile-oja yi, to wa ni
popo-nla (*Broad Street*), f' Eko ni owo po oṣo.

Awon Ogun bi Oku, Painkiller, Ogun Inarna,
Ogun Lakuregbe, Ogun Kuruna, Ogun Aran to
dara Ogun Eda, Ogun Arẹmọ

Ogbeni S. A. Q. Macaulay eniti oni-Ile-Egbogi
yi je eniti o gba Aṣẹ oṣun popo (*Certified
Dispenser*), lowo Ijoba Nigeria.

Ẹ LỌ DANWO: Ogun rẹ je bi idan.